

19 Ιουλίου, 1996

[ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 25, 29 & 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ALBATROS FLIGHT COLLEGE (CYPRUS) LIMITED,

Αιτήτρια,

v.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΔΙΑ ΤΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 1051/95)

*Κοινωνικές Ασφαλίσεις — Μισθωτοί — Η απαίτηση της ύπαρξης σχέ-
σεως εργοδότη-εργοδοτούμενου — Κριτήρια θεμελίωσης της σχέσης
— Θεωρία και νομολογία — Αποκλεισμός της ύπαρξης της σχέσης
στην κριθείσα περίπτωση.*

5

Η αιτήτρια εταιρεία προσέβαλε την κατ' επανεξέταση επανάλη-
ψη της απόφασης του καθ' ου η αίτηση να χαρακτηρίσει εργοδο-
τούμενο έναν εκπαιδευτή-πιλότο που συνεργαζόταν με την αιτή-
τρια.

10

Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση,
αποφάσισε ότι:

Ο χαρακτήρας συγκεκριμένης εργασίας κρίνεται από τα εκάστο-
τε συγκεκριμένα δεδομένα. Το κλασικό κριτήριο για θεμελίωση της
σχέσης εργοδότη και εργοδοτούμενου είναι ο έλεγχος που ο τελευ-
ταίος ασκεί στην εκτέλεση της εργασίας. Όμως, το κριτήριο του
ελέγχου δεν είναι η μόνη προσέγγιση της νομολογίας λόγω της πο-
λυπλοκότητας των σχέσεων εργασίας. Γι' αυτό και η νομολογία, σε
περιπτώσεις που είναι δυσχερής η διάκριση, καθιέρωσε πέραν του
κριτηρίου του ουσιαστικού ελέγχου και άλλες υποβοηθητικές προ-
σεγγίσεις.

15

20

Έχοντας υπόψη τις περιστάσεις υπό τις οποίες ο ενδιαφερόμενος παρείχε τις υπηρεσίες του, όπως εκτίθενται στις διάφορες καταθέσεις, το δικαστήριο κατέληξε ότι η απόφαση του Διευθυντή δεν ήταν εύλογα επιτρεπτή. Δε θεμελιώνει το σχετικό υλικό υπηρεσιακή εξάρτηση του ενδιαφερομένου από τη Σχολή. Αντίθετα, ο ενδιαφερόμενος διατηρούσε ελευθερία ενεργειών τόσο κατά την πτήση, δηλαδή την άσκηση των καθηκόντων του, όσο και σε σχέση με τις ώρες εργασίας.

10 *Η προσφυγή επιτυγχάνει με £150 έξοδα.*

Αναφερόμενες υποθέσεις:

15 *Ιωάννου & Άλλοι v. Δημοκρατίας (1991) 3 Α.Α.Δ. 493,*

Albatros Flight College (Cyprus) Limited v. Διευθυντή Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ.ά. (1994) 4 Α.Α.Δ. 756,

20 *Γενικός Εισαγγελέας v. Δήμου Λευκωσίας (1993) 2 Α.Α.Δ. 456,*

Westpark Limited v. Δημοκρατίας (1990) 3 Α.Α.Δ. 915,

25 *F.W. Woolworth & Co (Cyprus) Ltd v. Δημοκρατίας κ.ά. (1994) 4 Α.Α.Δ. 991,*

W.H.P.T. Housing Association Ltd. v. Secretary of States for Social Services [1981] I.C.R. 737.

30 Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Διευθυντή Κοινωνικών Ασφαλίσεων κατόπιν επανεξέτασης μετά από ακυρωτική απόφαση, με την οποία κατέταξε το ενδιαφερόμενο πρόσωπο στην κατηγορία των μισθωτών.

35 *Ε. Μυριανθεύς, για την Αιτήτρια.*

Α. Χριστοφόρου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

40

Cur. adv. vult.

ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ.: Η αιτήτρια είναι εταιρεία περιορισμένης ευθύνης. Εδρεύει στη Λευκωσία. Είναι ιδιοκτήτρια σχολής εκπαί-

δευσης χειριστών αεροσκαφών. Αποκαλείται Albatros Flight College, που είναι η επωνυμία της εταιρείας. Ο ενδιαφερόμενος Αθανάσιος Παπαχριστοδούλου, από τη Μαλούντα, διετέλεσε εκπαιδευτής της σχολής. Ο Διευθυντής Κοινωνικών Ασφαλίσεων (εφεξής “ο Διευθυντής”) τον κατέταξε στην κατηγορία των μισθωτών για τους σκοπούς του νόμου. Βλέπε άρθρο 3 του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου του 1980 (αρ. 41/80 όπως τροποποιήθηκε), που προσδιορίζει τις κατηγορίες ασφαλισμένων. Η απόφαση δημιούργησε υποχρέωση για την εταιρεία καταβολής εργοδοτικής εισφοράς για την περίοδο απασχόλησης του προμνησθέντος (από τον Αύγουστο του 1989 μέχρι και το Μάιο του 1993).

Την αρμοδιότητα του Διευθυντή να αποφασίζει κατά πόσο οποιαδήποτε απασχόληση είναι ασφαλιστέα, του παρέχει το άρθρο 76(1)(α). Η κρίση του όμως υπόκειται σε ιεραρχική προσφυγή (άρθρα 77 και 78). Βλέπε *Ιωάννου & Άλλοι v. Δημοκρατίας* (1991) 3 Α.Α.Δ. 493. Προϋπόθεση της υπαγωγής στην ασφάλιση αποτελεί η ύπαρξη σχέσης εργοδότη και εργοδοτούμενου. Αυτό απαιτεί η παράγραφος 1 του Πρώτου Πίνακα του νόμου, την οποία και επικαλέστηκε ο Διευθυντής για να πάρει την επίδικη απόφαση:

“Απασχόλησις εν Κύπρω προσώπου τινός δυνάμει συμβάσεως εργασίας ή μαθητείας ή υπό τοιαύτας περιστάσεις εξ ων δύναται να συναχθεί ύπαρξις σχέσεως εργοδότη και εργοδοτούμενου

Η αιτήτρια άσκησε ιεραρχική προσφυγή, αλλά ο αρμόδιος Υπουργός την απέρριψε. Η διαφορά οδηγήθηκε στο Δικαστήριο το οποίο, ακυρώνοντας την αρχική απόφαση για έλλειψη δέουσας έρευνας, παρατήρησε και τα εξής:

“Οι καθ’ων η αίτηση δεν ζήτησαν συμβόλαιο απασχολήσεως, δεν εξέτασαν τι είδους δημοσίευση έγινε σχετικά με την πρόσληψη του εκπαιδευτή, ούτε και ερώτησαν μαθητές της Σχολής Η έρευνα περιορίστηκε μόνο στις καταθέσεις του παραπονουμένου και του Διευθυντή και δεν διερευνήθηκε περαιτέρω ο ισχυρισμός του Διευθυντή ότι οι εκπαιδευτές εργάζονταν και με άλλες σχολές εκπαιδύσεως πιλότων.”

Βλέπε απόφαση Κούρρη Δ., στην *Albatros Flight College (Cyprus) Limited v. Διευθυντή Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ.ά.*

(1994) 4 Α.Α.Δ. 756.

5 Η νέα κρίση του Διευθυντή ταυτίζεται με την προηγούμενη. Ο προμνησθείς θεωρήθηκε μισθωτός για τους εξής τέσσερις λόγους:

(α) Τα αεροσκάφη αποτελούν δική σας (της αιτήτριας) ιδιοκτησία.

10 (β) Η αμοιβή των εκπαιδευτών καθορίζεται από την εταιρεία.

(γ) Τα δίδακτρα των μαθητών καθορίζονται από την εταιρεία και

15 (δ) Τα μαθήματα ελέγχονται από την εταιρεία.

20 Βλέπε επιστολή κοινοποίησης της επίδικης απόφασης ημερομηνίας 16/10/95. Συγχρόνως ζητήθηκε από την αιτήτρια να καταβάλει τις καθυστερημένες εισφορές κοινωνικής ασφάλισης.

25 Φαίνεται πως η έρευνα που ακολούθησε την ακυρωτική απόφαση ήταν πιο διευρυμένη και κάλυψε ευρύτερο φάσμα προσώπων με διαφορετικές ιδιότητες. Λήφθηκαν εννέα ενυπόγραφες καταθέσεις που είναι καταχωρημένες στο διοικητικό φάκελο ως ερ. 27 έως 18. Μεταξύ αυτών είναι η κατάθεση του Χαρ. Δημητριάδη, μετόχου της εταιρείας, που διετέλεσε Διευθυντής της κατά τον κρίσιμο χρόνο και του Α. Αυγουστή, που διορίστηκε στη θέση αυτή από 1/2/94, μετά την αφυπηρέτησή του τον Απρίλιο του '94 από το Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας. Υπάρχει επίσης η κατάθεση του ενδιαφερομένου και άλλων εκπαιδευτών, 30 καθώς και μαθητών της Σχολής, Λειτουργού του Τμήματος Πολιτικής Αεροπορίας και του Προέδρου της Αερολέσχης Κύπρου.

35 Ωστόσο ο δικηγόρος της αιτήτριας επέμεινε πως η έρευνα δεν ήταν η δέουσα. Επικουρικά όμως ισχυρίστηκε πως η διοίκηση πλανήθηκε ως προς τα στοιχεία που είχε συλλέξει, που παρερμήνευσε. Το κύριο στοιχείο που έθιξε είναι ότι η αιτήτρια δεν είχε τον έλεγχο ή την επίβλεψη των εκπαιδευτών. Ούτε καθόρισε την αμοιβή 40 τους που ήταν συνάρτηση των νόμων προσφοράς και ζήτησης. Λόγο είχε μόνο πάνω στη διδασκαλία των θεωρητικών μαθημάτων εδάφους για τα οποία όριζε τα πληρωτέα δίδακτρα, όπως και το ενοίκιο του αεροσκάφους. Κάποτε είσπραττε και την αμοιβή του εκπαιδευτή ύστερα από προσυμφωνία με τον ίδιο. Κατά την ει-

σήγηση, η σχέση εργασίας δεν ήταν η σχέση κυρίου - υπαλλήλου. Οι εκπαιδευτές επέιχαν θέση ανεξάρτητου εργολάβου (independent contractor) με την έννοια που ο όρος έχει καθιερωθεί στο δίκαιο των αστικών αδικημάτων και αντιδιαστέλλεται με την προαναφερθείσα σχέση. Για το κριτήριο διάκρισης μεταξύ των δύο ο κ. Μυριανθεύς παρέπεμψε στην απόφαση **Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας v. Δήμου Λευκωσίας** (1993) 2 Α.Α.Δ. 456. Προβάλλεται περαιτέρω ως λόγος ακύρωσης η έλλειψη ή ανεπάρκεια της αιτιολογίας της πράξης που ήδη παρέθεσα.

Ο δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση είτε πως εδώ "αμφισβητούνται τα ευρήματα των καθ' ων η αίτηση". Ομως η αξιολόγηση των γεγονότων εναπόκειται στη διοίκηση και είναι θέμα που εκφεύγει των ορίων του ακυρωτικού ελέγχου. Μόνο σε περίπτωση που "η διοίκηση βασίστηκε σε αμφισβητούμενα/λανθασμένα γεγονότα" ή η απόφαση δεν ήταν εύλογα επιτρεπτή χωρεί επέμβαση. Και εδώ δεν έχει θεμελιωθεί κανένας από τους λόγους που καθιέρωσε η νομολογία (αναφέρθηκαν οι υποθέσεις **Westpark Limited v. Δημοκρατίας** (1990) 3 Α.Α.Δ. 915 και **F.W. Woolworth & Co (Cyprus) Ltd v. Δημοκρατίας** (1994) 4 Α.Α.Δ. 991, που καθιστούν ανεκτή τη δικαστική παρέμβαση. Παραδόξως - αντίθετα με ό,τι προηγήθηκε - η αγόρευση καταλήγει με τη διαπίστωση πως εδώ δεν αμφισβητείται ότι δημιουργήθηκε η σχέση εργοδότη - εργοδοτούμενου. Η θέση όμως αυτή, εκτός του ότι αντιφάσκει με όσα αναφέρει αρχικά η αγόρευση, έρχεται και σε αντίθεση με το γράμμα και το πνεύμα της αγόρευσης της αιτήτριας, την οποία προσπάρθησα πιο πάνω να συνοψίσω.

Ορισμένοι ισχυρισμοί της αιτήτριας επιβεβαιώνονται από το υλικό του φακέλου όπως, λ.χ., η αμοιβή των εκπαιδευτών (£5 ανά ώρα πτήσης) και ο τρόπος καταβολής της, ότι το πρόγραμμα μαθημάτων εδάφους κατάρτιζε ανεξάρτητα και εφαρμόζε η Σχολή, ενώ κατά τις πτήσεις δεν υπήρχε, ούτε ήταν δυνατόν να υπάρξει, πεδίο ελέγχου του εκπαιδευτή. Προκύπτει ακόμα ότι οι εκπαιδευτές βασικά χρειάζονταν οι ίδιοι να πιστωθούν με ώρες πτήσεις είτε για σκοπούς του επαγγελματικού τους διπλώματος είτε για τη διατήρηση της άδειας πιλότου που κατείχαν. Επισημαίνω πως ο αιτητής ανέφερε ότι είχε ο ίδιος το σχετικό δίπλωμα και ότι το επάγγελμά του ήταν η κύρια πηγή βιοπορισμού του. Συνάγεται περαιτέρω ότι δεν υπήρχε γραπτή συμφωνία μεταξύ Σχολής και εκπαιδευτή ότι η αμοιβή των £5 κάλυπτε ουσιαστικά τα έξοδα διακίνησης των εκπαιδευτών (κατάθεση Προέδρου Αερολέσχης) και ότι δεν υπήρχε ωράριο εργασίας για τους εκπαιδευτές. Όπως είπε ο ίδιος ο ενδιαφερόμενος, ο κάθε μαθητής είχε δικαίωμα να εκλέ-

ξει τον εκπαιδευτή του. Και είναι σημαντικό ότι ο ίδιος ανέφερε επίσης ότι διατηρούσε την ελευθερία να διευθετεί το ωράριο με τους μαθητές.

- 5 Ο χαρακτήρας συγκεκριμένης εργασίας κρίνεται από τα εκάστοτε συγκεκριμένα δεδομένα: **Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας v. Δήμου Λευκωσίας** (ανωτέρω). Το κλασσικό κριτήριο για θεμελίωση της σχέσης εργοδότη και εργοδοτούμενου είναι ο έλεγχος που ο τελευταίος ασκεί στην εκτέλεση της εργασίας. Σχετική είναι η προαναφερθείσα απόφαση καθώς και οι υποθέσεις που αναφέρονται σε αυτή. Όμως, το κριτήριο του ελέγχου δεν είναι η μόνη προσέγγιση της νομολογίας λόγω της πολυπλοκότητας των σχέσεων εργασίας. Γι' αυτό και η νομολογία, σε περιπτώσεις που είναι δυσχερής η διάκριση, καθιέρωσε πέραν του κριτηρίου του ουσιαστικού ελέγχου και άλλες υποβοηθητικές προσεγγίσεις. Παραπέμπω για το σκοπό αυτό στο σύγγραμμα των Clerk & Lindsell on Torts και ειδικότερα στην παράγραφο 3-06 στη σελίδα 201 που αναλύεται το λεγόμενο "organisation test" και στην παράγραφο 3-07 που αναφέρεται στο "multiple test" στη σελίδα 202.

- Έχοντας υπόψη τις περιστάσεις υπό τις οποίες ο ενδιαφερόμενος παρείχε τις υπηρεσίες του, όπως εκτίθενται στις διάφορες καταθέσεις, που έλαβα υπόψη στο σύνολό τους, έστω και αν δεν αναφέρομαι ιδιαίτερα σ' αυτές, καταλήγω ότι η απόφαση του Διευθυντή δεν ήταν εύλογα επιτρεπτή. Δεν θεμελιώνει το σχετικό υλικό υπηρεσιακή εξάρτηση του ενδιαφερομένου από τη Σχολή. Αντίθετα, ο ενδιαφερόμενος διατηρούσε ελευθερία ενεργειών τόσο κατά την πτήση, δηλαδή την άσκηση των καθηκόντων του, όσο και σε σχέση με τις ώρες εργασίας. Η απόφαση **W.H.P.T. Housing Association Ltd. v. Secretary of States for Social Services** [1981] I.C.R. 737, που σχολιάζεται ως εξής στο παραπάνω σύγγραμμα στις σελίδες 200 και 201, ισχυροποιεί πιστεύω την κατάληξή μου:

- 35 "The issue of control creating a relationship of master and servant concerns not only whether the employer controls the method of working but also whether he controls the hours of work. So in **W.H.P.T. Housing Association Ltd. v. Secretary of State for Social Services** an architect was engaged on what was originally termed a "freelance basis" to work for the appellants at a rate of £3 per hour. Despite a high degree of supervision and control over his method of work and almost total integration into the business, he was held to be an independent

contractor because he retained sole control over the hours of service he chose to offer his employer.”

Για το λόγο αυτό ακυρώνω την επίδικη απόφαση με £150 έξοδα σε βάρος των καθ' ων η αίτηση.

5

*Η επίδικη απόφαση ακυρώνεται με
£150 έξοδα.*